

# FRIEND

## FUNGICIDAS

**Veikliosios medžiagos:** azoksistrobinas 200 g/l (18,2%) + ciprokonazolas 80 g/l (7,3%)

**Cheminės grupės:** strobilurinių ir triazolų

**Produkto forma:** koncentruota suspensija

**FRIEND** – plataus veikimo spektro fungicidas skirtas kviečių, miežių, rugių, kvietrugių bei žieminių ir vasarinių rapsų apsaugai nuo grybinių ligų.

### Skirtas profesionaliajam naudojimui



### ATSARGIAI

Kenksminga prarijus ir įkvėpus.

Gali pakenkti negimusiam vaikui.

Labai toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Sudėtyje yra 1,2-benzizotiazol-3-ono. Gali sukelti alerginę reakciją.

Siekiant išvengti žmonių sveikatai ir aplinkai keliamos rizikos, būtina vykdyti naudojimo instrukcijos nurodymus.

Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

Stengtis neįkvėpti rūko/garų/aerolio.

Mūvėti apsaugines pirštines ir dėvėti apsauginius drabužius.

Esant poveikiui arba jeigu numanomas poveikis: kreiptis į gydytoją.

Surinkti ištekėjusią medžiagą.

Talpyklą šalinti pagal nacionalinės teisės aktų reikalavimus.

Neužteršti vandens augalų apsaugos produktu ar jo pakuote (neplauti purškimo įrenginių šalia paviršinio vandens telkinių / vengti taršos per drenažą, iš sodybu ar nuo kelių).

Siekiant apsaugoti vandens organizmus, būtina išlaikyti 1 metro apsaugos zoną iki paviršinio vandens telkinių ir melioracijos griovių. Purškiant javus, jei žemės paviršiaus nuolydis yra didesnis nei 2 proc., būtina išlaikyti 10 metrų apsaugos zoną, apželdintą daugiamečiais augalais.

**Apsinuodijimo atveju kreiptis į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą telefonu: 8 52362052 arba 8 687 533 78.**

**Pakuotė:** 1 l, 5l, 10 l, 20l.

**Registracijos Nr.** AS2-26F(2020)

**Siuntos Nr.** žiūrėti ant pakuotės.

**Pagamavimo data:** žiūrėti ant pakuotės.

**Galiojimo laikas:** 2 metai.

Registracijos savininkas: Sharda Cropchem España S.L.,  
Edificio Atalaya Business Center,  
Carril Condomina nº6, Planta 12, 30006, 30006 Murcia, Hispania, tel.:  
+34 868 12 75 89



Sharda Cropchem Ltd

## Platintojas:

AB „Kauno Grūdai“  
H. ir O. Minkovskiu g. 63, LT-46550, Kaunas  
Tel.: +370 37 223317, Faks.: +370 37 223305,  
El.paštas: info@kgroup.eu

UAB „Scandagra“, Biochemiku g. 6,  
LT-57234, Kedainiai,  
Lietuva,  
Tel/fax: (8 347) 41551

UAB „Agrochema“  
Jonalaukio k., Ruklos sen. LT-55296 Jonavos r.  
Tel. (8 349) 56 142, el. paštas:  
info@agrochema.lt www.agrochema.lt

AB „Linus Agro“  
Smėlynės g. 2c LT-35143 Panevėžys, Lietuva  
Tel.: +370 45 507354  
Faks.: +370 45 507351 www.linusagro.lt

UAB „Agrokoncernas“,  
Vėrupės g. 1, Babtų kaimas, 54328 Kauno rajonas;  
Tel.: 8-37-490490; Faksas: 8-37-488244;  
el. paštas: info@agrokoncernas.lt

UAB „Baltic Agro“  
Ukmergės g.322,  
LT-12106 Vilnius  
Tel.: 8 5 2701187  
el. paštas: biuras@balticagro.lt

## PRIEŠ NAUDODAMI AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTĄ PERSKAITYKITE NAUDOJIMO INSTRUKCIJĄ!

### NAUDOJIMO INSTRUKCIJA

**FRIEND** – plataus veikimo spektro fungicidas skirtas kviečių, miežių, rugių, kvietrugių bei žieminių ir vasarinių rapsų apsaugai nuo grybinių ligų.  
FRIEND yra sudarytas iš dviejų veiklių medžiagų azoksistrobino ir ciprokonazolo.

**Azoksistrobinas** yra apsauginis fungicidas, turintis ir gydomųjų savybių. Jis yra lokaliai sisteminis ir translaminarinis, arba dalinai sisteminis. Blokuoja elektronų pernešimą į mitochondrijas. Azoksistrobinas susikaupia lapo vaškiniame sluoksnyje ir juda tarpuląsčiais pasiekdamas kito lapo pusę. Azoksistrobinas ilgiau išsaugo javų žalią lapo plotą, stabdo augalo senėjimo procesus, skatina chlorofilo susidarymą, gerina azoto įsisavinimą, todėl ilgesnį laiką yra kaupiamos maisto medžiagos grūde, didėja grūdų masė, išsaugomas augalų derlingumo potencialas, rapsai sukaupia daugiau aliejaus. Nuo ligų apsaugomos bręstančios varpos ir grūdai, rapsuose – stiebai ir ankštaros.

**Ciprokonazolas** yra sisteminis fungicidas, turintis stiprų gydomąjį ir apsauginį veikimą, priklauso triazolų cheminės grupės fungicidams. Veikimo būdas yra ergosterolio biosintezės blokavimas ir ląstelių sienelės



suardymas. Ciprokonazolas apdorotame augale per valandą yra absorbuojamas į audinius ir su sultimis išnešiojamas po visą augalą. Geriausi rezultatai gaunami ankstyvose ligos vystymosi stadijose. Pagal savo veikimo būdą triazolai priskiriami demetilinimo inhibitoriams (DMI). DMI dar yra vadinami sterolbiosintezės inhibitoriais (SBI).

## NAUDOJIMAS

Žemės ūkio augalai	Ligos	Produktų norma l/ha	Naudojimo laikas	Didžiausias purškimų skaičius
Vasariniai ir žieminiai kviečiai, kvietrugiai	Lapų septoriozė ( <i>Septoria tritici</i> ), Varpų septoriozė ( <i>Staganospora nodorum</i> ), Kviečių dryžligė ( <i>Drechslera tritici repentis</i> ), Rudosios rūdys ( <i>Puccinia recondita</i> ), Miltligė ( <i>Blumeria graminis</i> ).	1,0	Nuo pirmo bamblio iki plaukėjimo pabaigos (BBCH 31–59)	1
Vasariniai ir žieminiai miežiai	Tinkliškoji dryžligė ( <i>Pyrenophora teres</i> ), Smulkiosios rūdys ( <i>Puccinia hordei</i> ), Miltligė ( <i>Blumeria graminis</i> ), Rinchosporiozė ( <i>Rhynchosporium secalis</i> )	1,0	Nuo pirmo bamblio iki plaukėjimo pabaigos (BBCH 31–59)	1
Rugiai	Rudosios rūdys ( <i>Puccinia recondita</i> ), Miltligė ( <i>Blumeria graminis</i> ), Rinchosporiozė ( <i>Rhynchosporium secalis</i> )	1,0	Nuo pirmo bamblio iki plaukėjimo pabaigos (BBCH 31–59)	1
Vasariniai ir žieminiai rapsai	Baltasis (sklerotinis) puvinys ( <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> ); Juodoji dėmėtligė ( <i>Alternaria sp.</i> )	1,0	Nuo žydėjimo pradžios iki ankštųjų vystymosi pradžios (BBCH 61–70)	1

## FITOTOKSIŠKUMAS

Tinkamai naudojant nėra fitotoksiškas.

## Didžiausias purškimų skaičius – 1

**KARENCIJA: Paskutinis purškimas iki derliaus nuėmimo - 35 dienos.**

## DĖMESIO

Draudžiama purkšti žydinčius augalus, kuriuos apdulkina bitės ir kiti vabzdžiai nuo 4 val. iki 21 val. Būtina ne vėliau kaip prieš 2 kalendorines dienas apie planuojamą purškimą paskelbti Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje.

## ATSPARUMO IŠSIVYSTYMO RIZIKOS MAŽINIMAS

FRIEND sudarytas iš dviejų veiklių medžiagų: azoksistrobino (strobilurinių cheminė klasė, QoI grupė) ir ciprokonazolo (triazolų cheminė klasė, DMI grupė), priklausančių skirtingoms cheminėms grupėms, o tai sumažina tikimybę ligų sukėlėjų atsparumo išsivystymui.

Azoksistrobinas priklauso chinonų išorės inhibitorių (QoI) grupei (FRAC kodas C3). Azoksistrobinams, kaip ir kitiems chinonų išorės inhibitorių grupės fungicidams, būdinga didelė atsparumo atsiradimo rizika. Visiems chinonų išorės inhibitorių fungicidams būdingas kryžminis atsparumas.

Ciprokonazolas priskiriamas DMI fungicidų grupei (FRAC kodas G1). Šios grupės veiklioms medžiagoms būdinga vidutinė atsparumo atsiradimo rizika.

Yra žinomos javų ligų sukėlėjų padermės, kurių jautrumas sumažėjęs strobilurinių ir triazolų grupės fungicidams. Atsiradus ligas sukeliančių grybų atsparumui strobiluriniams ir triazolams, FRIEND efektyvumas gali sumažėti.

FRIEND būtina naudoti pagal gamintojo rekomendacijas, t.y. nuo rekomenduojamų ligų, nurodytu purškimo laiku, naudojant registruotas normas. Nenaudokite mažesnės normos nei nurodyta etiketėje.

To



Sharda Cropchem Ltd

paties sezono metu Qol grupės fungicidų (FRAC kodas C3) nenaudokite daugiau kaip 2 kartus. Skirtingai

veikiančių fungicidų naudojimas mišiniuose ar pakaitomis mažina atsparių ligų sukėlėjų padermių išsivystymo riziką.

Visada naudokitės FRAC naujausiomis atsparumo išsivystymo rizikos mažinimo rekomendacijomis arba dėl naujausios informacijos kreipkitės į produkto gamintojo įgaliotus atstovus.

## TIRPALO RUOŠIMAS

Reikalingas vandens kiekis tirpalo ruošimui yra 200–400 l/ha. Purkštuvas turi būti švarus. Purkštuvo talpą iki pusės pripildyti švariu vandeniu. Produktą gerai suplakti pakuotėje ir supilti reikiamą kiekį ir likusį vandens kiekį į purkštuvą. Jei ruošiami mišiniai su kitais produktais, kiekvieną komponentą supylus gerai išmaišyti ir tik po to supilti kitą. Paruoštą tirpalą nepertraukiamai maišant išpurkšti nedelsiant.

## PURŠKIMO TECHNIKA

Purkšti įprastiniais, tinkamai sureguliuotais, techniškai tvarkingais traktoriniais purkštuvais. Purškimui naudoti traktorinius purkštuvus su plyšiniiais, smulkialašiais, 110° kampo purkštukais. Purškimo metu purkštuvo sistemoje palaikyti 2,0-4,0 barų slėgį. Purkštuvo sijos turi pasikelti 30 – 50 cm virš augalų. Tirpalo naudoti tiek, kad tolygiai padengtų augalą, bet nenutekėtų. Tuoj po purškimo purkštuvą gerai išplauti švariu vandeniu (ne mažesniu kiekiu nei dešimtadalis purkštuvo talpos). Paplavas išpurkšti tame pačiame lauke.

## NAUDOJIMO APRIBOJIMAI

Augalų apsaugos produkto nenaudoti, kai oro temperatūra yra aukštesnė nei 25°C arba vėjo greitis yra didesnis nei 3 m/s.

Augalų apsaugos produkto naudotojai privalo žemės sklypą apdoroti tokiu būdu, kad būtų išvengta tirpalo dulksnos patekimo į gretimus žemės sklypus ir į gyvenamųjų bei negyvenamųjų pastatų teritorijas.

## PAPILDOMA INFORMACIJA

Nerekomenduojama purkšti, kai augalai pažeisti ar vyrauja nepalankios aplinkos sąlygos.

Purškimo metu vengti persidengimo.

Ypatingai saugoti, kad tirpalo dulksna nepatektų ant greta auginamų augalų.

## MAIŠYMAS SU KITAIŠ PRODUKTAIS

Dėl FRIEND maišymo su kitais augalų apsaugos produktais kreiptis į registracijos savininko atstovus Lietuvoje.

## SAUGOS PRIEMONĖS

**Dirbant su neskiestu produktu ir liečiant juo užterštus paviršius** būtina dėvėti 4 tipo apsauginę aprangą nuo skystųjų chemikalų (atitinkančią standartus LST EN 340 ir LST EN 14605) bei avėti tvirtą avalynę. Būtina mūvėti cheminėms medžiagoms atsparias pirštines (atitinkančias standartą LST EN 374, 6 sunkimosi lygmens, kurių proveržio trukmė >480 minutės): nitrilo (≥0,4 mm), chloropreno (≥0,5 mm), butilo (≥0,7 mm) ar kt. Esant pavojui įkvėpti aerozolių, dėvėkite kvėpavimo organų apsaugos priemones nuo skystų ir kietų dalelių, atitinkančias standartą LST EN 149 (FFP2 klasės), arba kaukes su filtrais P2 (atitinkančiais standartą LST EN 14387).

**Purškiant traktoriniais lauko purkštuvais** būtina dėvėti 4 tipo apsauginę aprangą nuo skystųjų chemikalų, avėti tvirtą avalynę bei būtina mūvėti cheminėms medžiagoms atsparias pirštines.

**Darbuotojams** eiti į apdorotus plotus galima tik jiems visiškai išdžiūvus. Darbuotojams būtina dėvėti ilgas kelnes, marškinius ilgomis rankovėmis, avėti sandarius batus bei rekomenduojama mūvėti pirštines.

**Higienos priemonės.** Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje. Naudojant šį produktą, nevalgyti, negerti ir nerūkyti. Vengti bet kokio sąlyčio su produktu. Stengtis neįkvėpti rūko, garų ir dulksnos. Po darbo ar prieš pertrauką nusivilkti drabužius, nusiprausti vandeniu su muilu. Darbo drabužius laikyti atskirai. Užterštus drabužius išskalbti prieš vėl juos apsivelkant. Susitepus pirštinių paviršiui, jas reikia kruopščiai nuplauti. Jei neįmanoma išvalyti asmeninių apsaugos priemonių, būtina sunaikinti laikantis galiojančių



Sharda Cropchem Ltd

teisės aktų reikalavimų.

### **PIRMOJI PAGALBA**

**Įkvėpus:** išvesti asmenį į gryną orą. Pasijutęs blogai, kreiptis į gydytoją.

**Patekus ant odos:** nedelsiant nuvilkti suterštus drabužius ir gausiai plauti odą tekančiu vandeniu su muilu. Jei dirginimas nepraeina, kreiptis į gydytoją.

**Patekus į akis:** nedelsiant plauti tekančiu vandeniu pakėlus akių vokus 10 – 20 minučių. Jeigu nešiojami, išimti kontaktinius lęšius ir toliau plauti. Jei dirginimas nepraeina, kreiptis į gydytoją.

**Prarijus:** Jei nukentėjusysis sąmoningas: skalauti burną vandeniu, duoti išgerti stiklinę (250 ml) vandens.

Neskatinti vėmimo. Nedelsiant kreiptis į gydytoją ir, parodyti produkto pakuotę arba etiketę.

**Patarimai gydytojui:** konkretaus priešnuodžio nėra. Taikyti simptominį gydymą

**Apsinuodijimo atveju kreiptis į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą telefonu: 8 5 2362052 arba 8 687 533 78.**

### **TUŠČIŲ PAKUOČIŲ SUNAIKINIMAS**

Supylus augalų apsaugos produktą į augalų apsaugos produktų purškimo įrangą, augalų apsaugos produktų pakuotės turi būti skalaujamos taikant integruotojo skalavimo (skalaujant suspausto vandens srove) ar trigubo skalavimo metodus. Vanduo, panaudotas augalų apsaugos produktų pakuotei išskalauti, išpurškiamas ant žemės sklypo, apdoroto tuo augalų apsaugos produktu. Išskalautos augalų apsaugos produktų pakuotės tvarkomos vadovaujantis atliekų tvarkymą nustatančiais teisės aktais.

### **LAIKYMAS**

Laikyti užrakintą vaikams neprieinamoje vietoje. Pakuotes laikyti sandariai uždarytas, sausoje, vėsioje ir gerai vėdinamoje vietoje. Laikyti atskirai nuo maisto, gėrimų ir gyvulių pašaro. Laikyti ne žemesnėje negu 0°C ir ne aukštesnėje negu + 35°C temperatūroje. Nekraukite į aukštesnes kaip 2 metrų rietuves. Laikant neatidarytoje gamintojo pakuotėje tinka naudoti 2 metus.

### **TEISINIAI ASPEKTAI IR NAUDOTOJO ATSAKOMYBĖ**

Gamintojas neatsako už nuostolius, atsiradusius dėl veiksnių, kurių jis negali kontroliuoti.

Gali išsivystyti ar egzistuoti atsparių fitopatogeninių organizmų, nuo kurių produktas gali būti neveiksmingas. Tokių organizmų atsiradimo negalima prognozuoti, todėl nei SHARDA, nei jo įgaliotieji atstovai už tai neatsako. Visos rekomendacijos, kaip naudoti produktą, yra pagrįstos gamintojo dabartine patirtimi. Kadangi gamintojas negali kontroliuoti produkto naudojimo ir laikymo, todėl už tai ir neatsako.